

FARUT

Solidaritetsaksjon for utvikling

Årsmelding 2009

FORUT er en uavhengig og livssynsnøytral, norsk bistandsorganisasjon eid av freds- og edruskapsorganisasjonene IOGT, Juvente og Juba. FORUT ble stiftet i 1981 og har hovedkontor på Gjøvik.

*

Fattigdomsbekjempelse og utvikling

FORUTs visjon er en fredelig verden uten fattigdom der alle er sikret menneskerettigheter, og der rusgifter ikke hindrer velferd, trygghet og folks utviklingspotensial.

FORUTs oppdrag er å bekjempe fattigdom og mobilisere for en mer rettferdig og solidarisk verden. FORUT vil forbedre folks livskvalitet gjennom deres deltakelse i utviklingsprosesser, holdningsskapende virksomhet og politisk bevisstgjøring.

*

**Å tenke er lett.
Å handle er vanskelig
Å handle etter sin tanke er det vanskeligste av alt.**

Det er ikke tanken som teller

FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. Postboks 300, 2803 Gjøvik
Tlf: 611 87400 Faks 611 87401
E-post: forut@forut.no Web: www.forut.no
Støtte av Norad. Registrert hos IK-Innsamlingskontrollen – 0010

Styrets beretning

Året 2009 ble sterkt preget av situasjonen i Sri Lanka. Krigens siste fase var en humanitær katastrofe for sivilbefolkningen, og etter at regjeringen erklærte total seier over LTTE den 16. mai, ble den fordrevne tamilske befolkningen samlet i store flyktningleirer rundt byen Vavuniya. I likhet med andre humanitære organisasjoner strevde FORUT med å få innpass i leirene, men takket være dyktige medarbeidere fikk vi forhandlet fram nødvendige tillatelser og kunne gi god nødhjelp.

Samtidig opplevde vi at FORUTs stedlige representant ble utvist fra Sri Lanka. Det var en påkjenning for organisasjonen som allerede var inne i en vanskelig prosess med nedbemanning. Utvisningen førte til at generalsekretær og utenlandssjef måtte ta flere turer til Colombo.

På tross av disse vanskelige rammevilkårene har også 2009 vært et år med mange gode resultater. Den nye kjernestøtteavtalen med Norad ble undertegnet med en årlig bevilgning på 30 millioner kroner. Norad godkjente ansettelsen av to nye medarbeidere i utenlandsavdelingen. Dette var i tråd med anbefalingene i den meget positive organisasjonsgjennomgangen på oppdrag av Norad. Anbefalingene gikk blant annet ut på at FORUT ville få enda mer ut av arbeidet ved å styrke utenlandsavdelingen

Vi fikk et gjennombrudd i forhold til finansiering fra svenske Sida, som vedtok å støtte FORUTs humanitære innsats i Sri Lanka med 13 millioner svenske kroner, tre i 2009 og ti i 2010

Vi opprettholdt vår posisjon som en viktig partner for UD og den norske ambassaden i Colombo når det gjelder humanitær bistand i Sri Lanka. FORUT ga nødhjelp til en verdi av 16 millioner kroner i 2009.

FORUT Sri Lanka gjennomførte et bemerkelsesverdig nødhjelpsarbeid blant flyktningene som strømmet ut av krigsområdet i krigens siste fase og etter at krigen var over. FORUT bidro med livreddende mat og vann til titusener av mennesker i flere måneder, og organiserte blant annet varm mat til mer enn 35 000 mennesker tre ganger daglig i en periode på 5 måneder. Med midler fra UNICEF bygde vi 99 provisoriske barnehager og lekeområder for barn i flyktningleirene. 25 av disse ble drevet av FORUT. Dette var det viktigste psykososiale tiltaket for barn i leirene. Med egeninnsamlede midler i Norge og Sverige, blant annet fra flere IOGT-avdelinger i de to landene, etablerte vi ni bibliotek i leirene. Dette var viktig for skoleungdom, som dermed kunne lese til eksamen.

Vår dyktige nødhjelpsadministrator, Arne Bangstad, og hans stab i Vavuniya fortjener stor honnør for sin strålende innsats.

I september var vi så heldige å få engasjert Dankert Vedeler som midlertidig stedlig representant fram til desember. Dankert hadde tidligere vært stedlig representant for FORUT i Sri Lanka, og han gjorde en formidabel innsats i de nesten fire månedene han var til vår disposisjon. Dette gjorde oss i stand til å ha norsk tilstedeværelse mens vi rekrutterte en ny stedlig representant.

Innenfor programområdet Rusgifter og utvikling satset vi sterkt på lobbyvirksomhet overfor den norske regjering og Verdens helseorganisasjon for å få en god, global alkoholstrategi og vedtak som bekrefter at alkohol er en helsetrussel. Det ble utgitt tre hefter om alkohol, fattigdom og utvikling med tekstbidrag fra den anerkjente professoren Diyanath Samarsinghe. For første gang i

FORUTs historie ble det gjennomført et partnernemøte via skype. Ved siden av at det var nytenkende, var det svært kostnadseffektivt noe som gjenspeiler FORUTs holdning til effektiv bruk av bistandspenger.

På kampanjesiden fortsetter suksessen med barneaksjonen. 1500 barnehager og 170 skoler med over 80 000 barn deltok. En svak svikt i inntektene ser ut til å ha sammenheng med svineinfluensaen, som slo til da de fleste barnehagene gjennomførte aksjonen.

FORUT-nytt ble evaluert av Synovate og fikk god karakter. Et vellykket seminar,

Herre og trell, der blant annet justisminister Knut Storberget og mannsforsker Jørgen Lorentzen satte fokus på mansrollene og vold i nære relasjoner.

FORUT har i alle år vært preget av en svært stabil stab. I 2009 opplevde vi en omfattende utskiftning i kampanjeavdelingen og en utvidelse av utenlandsavdelingen med to nye medarbeidere.

Det var med stor sorg og vemod vi mottok budskapet om Nils Mobergs død den 9. oktober, en uke etter at han etter planen skulle ha innledet sin siste oppfølgingstur til Sierra Leone.

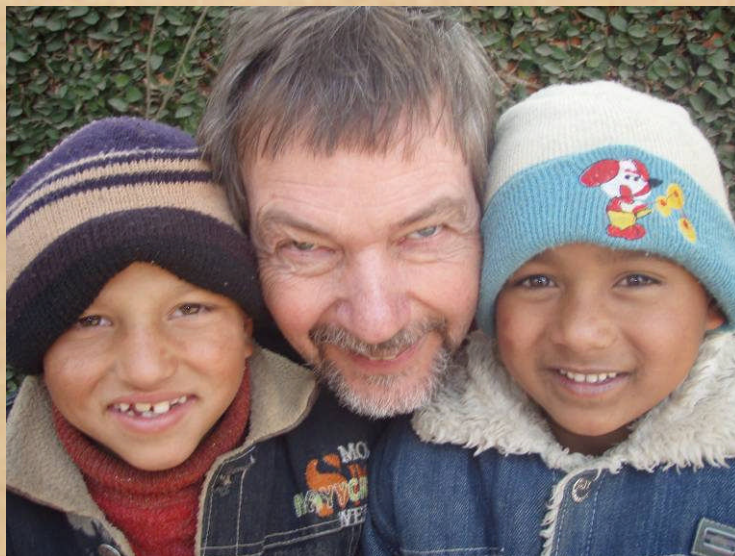
Gjøvik/Oslo, 1. april 2010

Eva Braaten
styreleder

Morten Lønstad
generalsekretær

Sten Magne Berglund   Paul Henrik Kielland   Eivind Jahren   Marte Haabeth Grindaker

Heidrun Ullerud   Anlaug Fludal   Thorleif Jensen   Ellen Bjølseth

Styret

Det ble avviklet syv styremøter i 2009, hvorav ett som telefonisk postvoteringsmøte. Arbeidsutvalget hadde telefonmøter i forkant av hvert ordinære styremøte, dvs seks møter. Ved utgangen av 2009 besto styret av følgende personer:

Eva Braaten
styreleder

Styrets øvrige medlemmer:

Sten Magne Berglund

Marte Haabeth Grindaker

Paul Henrik Kielland

Eivind Jahren

Heidrun Ullerud

Annlaug Fludal

Thorleif Jensen

Ellen Bjølseth

Varamedlemmer:

Anne-Karin Kolstad

Nils Johan S. Garnes

Ståle Stavrum

Viktige begivenheter i 2009

- Ny kjernestøtteavtale med Norad på 30 millioner kroner
Som resultat av organisasjonsgjennomgangen året før fikk FORUT økt sitt årlige tildelingsbeløp fra Norad.
- Borgerkrigens siste fase i Sri Lanka og interneringen av internflyktingene i store leirer i Vavuniya medførte store utfordringer for det humanitære arbeidet. FORUT var i stand til å yte betydelig hjelp med bevilgninger fra UD på til sammen 11,5 millioner kroner og en nødhjelpsbevilgning fra Sida på 3 millioner (+ 10 millioner i 2010).
- Spontan Alarm-kampanje innbrakte 400 000 kroner til nødhjelsarbeidet i Sri Lanka.
- Utvisning fra Sri Lanka.
Som resultat av et strammere politisk klima for internasjonale aktører ble stedlig representant Ranveig Tveitnes utvist og rådgiver Simon Weatherbed nektet ny innreise. Dankert Vedeler ble konstituert stedlig representant (september-desember).
- Alkoholpolitikk-seminarer gjennomført i Malawi og Botswana. Justisminister Knut Storberget besøkte FORUTs samarbeidspartnere i Malawi.
- Seminar "Herre og trell" med blant annet justisministeren som foredragsholder.
- FORUTs nettbutikk lansert.
- Julekampanje i samarbeid med IOGT og Juvente.
- Positiv evaluering av FORUT-nytt.
- Artikkel i det internasjonale tidsskriftet Addiction antatt.
- FORUT innmeldt i MenEngage som første norske organisasjon.
Det nye, internasjonale nettverket setter fokus på mannsrollen og dens betydning for likestilling og utvikling.
- Kompetanseutveksling mellom Sierra Leone og India/Nepal med besøksreise.
FORUTs samarbeidspartnere besøkte hverandre for gjensidig læring og utveksling av arbeidsmetoder og idéer.
- Positiv evaluering av FORUTs samarbeidsorganisasjon CWIN, Nepal, og positiv evaluering fra nepalske myndigheter av FORUTs første år i landbruksdistriktet Dolakha.

Utenlandsavdelingen

For FORUT var 2009 det 28. året med utviklings- og nødhjelpsaktiviteter. Helt siden starten har FORUTs samfunnsutviklingsprogram vokst og omfatter nå barnerettigheter, likestilling og økonomisk styrking av kvinner samt rusgifter og utvikling. I tillegg har FORUT vært sterkt engasjert i humanitært arbeid som del av en større nødhjelpsinnsetning, ved naturkatastrofer så vel som menneskeskapte katastrofer.

Overgangen fra prosjekt til program var en betydelig endring med full effekt i 2009. Prosjekttilnærmingen som baserte seg på en desentralisert strategi ble omdannet til en sentralisert prosess med strømlinjeformede programaktiviteter som skal sikre effektiviteten i innsatsen blant målgruppene. Endringen fra prosjekt til program var også et resultat av FORUTs nye femårsstrategi for perioden 2009-2013. Innsatsen vil nå reflektere de rådende prinsippene om framtidig ansvarlighet, åpenhet og innsyn, ombuds- og talsmannrollen og FORUT som en lærende organisasjon. 2009 var også preget av en mer rettighetsbasert tilnærming.

Sri Lanka

FORUTs utviklingsarbeid foregår i ni distrikter både nord og sør i Sri Lanka, mens nødhjelpsinnsetningen foregår i Jaffna og Vavuniya nord i landet.

FORUT har klart å opprette et sterkt nettverk av likesinnede organisasjoner og med myndighetene i Sri Lanka. Derigjennom har det vært mulig å gjennomføre samfunnsutviklingsaktivitetene effektivt og rasjonelt. Anerkjennelsen og støtten fra lokale myndigheter har vært bemerkelsesverdig, og FORUT har klart å gjennomføre planene sine i 2009 til tross for vanskelige operasjonelle omstendigheter. De operasjonelle vanskelighetene oppsto som en følge av at sentralmyndighetene i Sri Lanka i borgerkrigens slutfase la seg på en skarp konfrontasjonslinje overfor vestlige land, menneskerettighetsorganisasjoner og internasjonale humanitære organisasjoner. Det ble innført kraftige innstramminger i internasjonale organisasjoners handlingsfrihet generelt. Alt humanitært arbeid ble særdeles krevende, også for FORUT. FORUT opplevde i tillegg at stedlig representant Ranveig Tveitnes og rådgiver

Simon Weatherbed ble nektet å fullføre kontraktene sine i Sri Lanka, og måtte forlate landet. På tross av alt dette klarte organisasjonen gjennom hele 2009 å yte en helt ekstraordinær innsats for krigsflyktningene.

Det første halvåret ble det arbeidet intenst med å gjennomføre en grunndataundersøkelse i områdene som er valgt ut for neste femårsperiode.

Barnerettigheter

Programmet omfatter 54 landsbyer. Det ble arbeidet med å utvikle og styrke lokale mekanismer for å overvåke saker som berører barnerettigheter på landsbynivå. Dette lot seg gjøre ved å opprette og forsterke aksjonskomitéer, barneklubber og pressgrupper og å engasjere frivillige. Man nådde også ut til steder utenfor programlandsbyene gjennom nasjonale nettverk og vellykket integrering av FORUTs barnerettighetskonsept i det offentlige fattigdomsprogrammet (Samurdhi). Bevisstheten rundt barnerettighetsspørsmål har økt merkbart i ulike sivilsamfunnsgrupper, som i stadig større

grad tar dem opp til debatt. Noe av resultatet merkes ved at flere overgrepssaker blir anmeldt.

Barneklubbene viser også økning i antall medlemmer. Innmeldingen til de 54 klubbene som hører med i FORUT-nettverket var på nesten 5000 barn.

Kjønnsbasert vold

Det nye "Happy Family"-konseptet ble introdusert og godt mottatt i landsbyene, også av menn. Den vellykkede koblingen med offentlig satsing gjorde at ideologien også ble integrert i det offentlige fattigdomsprogrammet (Samurdhi). I tillegg har FORUT påvirket andre organisasjoner til å bli mer oppmerksom på kjønnsbasert vold i sitt arbeid med kvinne- og likestillingsspørsmål.

Styrking av kvinners økonomiske stilling

Kvinner uten egen inntekt ble organisert i kvinnekollektiver, og over tusen kvinner ble kurset i og mottok støtte til å komme i gang med inntektsbringende aktiviteter som kunne øke fattige husholdningers inntekter.

ADD

Dette programmet ble utvidet i 2009 og dekker nå 15 av Sri Lankas 25 distrikter (fylker). FORUTs ekspertise når det gjelder rusforebygging nyter høy anerkjennelse i ulike nettverk som Samurdhi, FONGODA og andre lokale, offentlige instanser, som stadig søker råd og veiledning hos FORUT. FORUT er også blitt invitert som teknisk partner når det integrering av alkohol- og narkotikaforebygging i det nasjonale fattigdomsprogrammet (Samurdhi).

Nødhjelp

FORUT har vært svært aktiv i nødhjelpsarbeidet i nordområdene og gitt god støtte til internflyktningene etter krigen. Fra april til september sørget FORUT for varm mat fra felleskjøkken i leirene, og 35 000 mennesker fikk tre måltider om dagen. Hjelparbeidet fortsatte i Jaffna og Vavuniya, der FORUT delte ut 40 000 ekstrarasjoner i årets siste måned og inn i 2010. Hjelpen omfattet også annet nødhjelpsutstyr som enkel innkvartering, latriner, dusjer og bibliotek. Et meget viktig tiltak var etableringen av 40 barnehager og lekeområder for barn, som ble satt i virksomhet inne i flyktningleiren Menik Farm i Vavuniya.

Annet

FORUT fornyet og styrket samarbeidet med UNICEF gjennom ovennevnte program for barn i Menik Farm.

To større prosjekter i Jaffna ble avsluttet. Matsserveringen til 17 000 barnehagebarn i Jaffna (3-5 år) ble gjennomført med godt resultat både med hensyn til oppmøte og rent ernæringsmessig. Det var faktisk så vellykket at programmet ble videreført og utvidet til også å omfatte kommunene Delft og Marunkathery og fortsetter i 2010.

Sierra Leone

Den nye femårsavtalen med Norad innebar et nytt mandat for gjennomføringen av innsatsen. At FORUT nå deler arbeidet inn i fire programområder har medført en betydelig omlegging av organisasjonen i Sierra Leone. Innsatsen har primært vært knyttet til tre av programområdene:

1. Barnerettigheter 2. Kvinner og likestilling og 3. Rusgifter og utvikling (ADD).

Rusgifter og utvikling (ADD)

Her ble 25 skoler valgt ut til å delta i prosjektet. Et todagers seminar for 11 FORUT-ansatte og 20 frivillige tilknyttet 20 skoler ga opplæring i russpørsmål. Holdningsskapende arbeid om alkohol og narkotika ble utført i fem andre skoler.

FORUT var en av få organisasjoner som støttet og deltok i markeringen av *Den internasjonale dagen mot misbruk av og handel med narkotika*. Temaet var ”Har narkotika styring med livet ditt eller hjemstedet ditt? Nei til narkotika.”

Barnerettigheter

Barnerettigheter er et nytt satsningsområde for FORUT Sierra Leone. Loven om barnerettigheter ble faktisk vedtatt av parlamentet i Sierra Leone i 2007, et dokument som det er nødvendig at alle sierraleonere forstår. En av FORUTs viktigste aktiviteter i 2009 var å informere om og undervise i betydningen av barnerettighetsloven. Det har vært svært liten bevissthet om barns rettigheter blant befolkningen i landet.

Feltarbeidere har spredd informasjon om barnerettighetsspørsmål i de lokalsamfunnene der FORUT er operativ. En grunddataundersøkelse om barnerettigheter ble gjennomført og sendt til FORUT Norge. I løpet av året ble det gjennomført tre kurs:

1. Et seksdagers kurs for 11 ansatte om barnerettigheter og beskyttelse av barn.
2. Et åttedagers kurs for 184 skolerådgivere og frivillige i Port Loko og Moyamba.
3. Et tredagers kurs for 18 medlemmer av skolekomitéer (14 voksne og fire elever) i to grunnskoler, en i Port Loko og en i Moyamba.

I slutten av november og begynnelsen av desember var fire ansatte fra FORUT Sierra Leone på et tre ukers opphold hos FORUTs partnerorganisasjoner i India og Nepal for å lære om barnerettigheter og overføre kunnskapen til sierraleonske forhold. De fire var daglig leder, prosjektkoordinatoren og to fagansvarlige for henholdsvis barnerettighets- og likestillingsprogrammene.

I 2009 har FORUT bygd to barne-skoler:

- *Maronka Education Aid School* i Maronka, Masorki Chiefdom, Port Loko District
- *Mokebbie Roman Catholic Primary School* i Mokebbie, Bompeh Chiefdom, Moyamba District

Dette er nye skolebygg som erstatter eldre, svært forfalne skoler. Det er 200-250 elever på hver av skolene.

Kvinner og likestilling

Viktigste aktivitet i dette programmet er mikrofinans. Annen fase av aktiviteten i det gamle systemet startet i fjor, og første fase i det nye systemet startet opp med ca tusen medlemmer på 28 steder til månedlig orientering, informasjon og gjennomgang av økonomien.

I alle de syv ”gamle” mikrofinanssentrene ble det åpnet bankkonti i en landsbybank slik at kredittprogrammet kunne ivaretas av lokalsamfunnene selv. Gamle mikro-

finansgrupper fungerer fortsatt tilfredsstillende med selvstendige styringskomitéer og alminnelig medlemskap. De trenger svært lite støtte fra FORUT nå.

Flere kvinner er kommet med i mikrofinansordningene til tross for en del kulturbetinget motstand. Det ble gjennomført en grunndataundersøkelse også her, der både den økonomiske og helsemessige situasjonen blant kvinner ble registrert.

Kvinnens helse er et viktig aspekt, særlig i forbindelse med svangerskap og fødsel. Det drives god helseopplysning av feltarbeidere og helsesøstre ved helsestasjonene i landsbyene. Jordmoropplæring ble gjennomført i desember for 140 kvinner i Port Loka og Moyamba, og det ble holdt kurs om HIV/AIDS i november for 104 deltakere; urtekyndige, lærere, ungdommer og lokale ledere. Det ble også gjennomført et kurs i ernæring for 100 deltakere (gravide, ammende mødre, jordmødre og kvinner i fruktbar alder).

Som ledd i helsearbeide ble det satt i gang bygging av 100 latriner og oppføring av enkle fødestuer.

Andre aktiviteter

I henhold til det nye mandatet ble organisasjonen omstrukturert etter programområdene. Fire nye feltarbeidere og en ny sekretær ble ansatt for å dekke behovet.

To ansatte deltok i et tre uker langt kurs i produksjon, behandling, pakking og merking, forretningsplanlegging og markedsføring av kassavaprodukter. Kassava spises over hele Sierra Leone, men mye av planten blir avfall. Kurset tok sikte på å deltakerne opplæring i og kunnskap om variert kosthold og å stimulere til videreføring av kassava som industrielt produkt. Forhåpentlig vil de som har gått på kurs kunne bringe lærdommen videre til sine lokalsamfunn slik at nye teknikker og ferdigheter kan tas i bruk av kvinner, som derved vil få et bedre inntektsgrunnlag.

Barberline-samfunnet i Grafton

En offentlig landmåler ble leid inn for å kartlegge landarealet rundt boligfeltet. Dette var for å legge inn et bud til myndighetene om overtakelse av jorda. Prosessen med å oppnå eierskap er nå i gang. Ellers gikk dagliglivet sin vante gang med jakt på inntekter. Området er stort sett fredelig. Mindre konflikter løses i felleskap av befolkningen selv.

Feltkontorer

I henhold til Sierra Leones lovverk er alle ikke-statlige organisasjoner pålagt å ha feltkontorer i områder der de er operative. FORUT har fått to nye feltkontorer, ett i nord (Port Loko) og ett i sør (Bauya).

India

APSA – Association for Promoting Social Action

I 2008 valgte APSA å starte en prosess med å samle virksomheten sin om fire nye bydeler framfor å spre innsatsen utover storbyen Bangalore. Virksomhet i tidligere områder vil gradvis bli avviklet. Dette har gitt svært gode resultater. Da de startet i disse nye områdene foretok APSA en grundig kartlegging av levekår og befolkningens behov i disse bydelene, samt den mangelfulle gjennomføringen av offentlige vedtak og dermed ytterligere behov for offentlig innsats.

Barnerettigheter

- I løpet av året mottok 355 barn beskyttelse og omsorg ved APSAs døgnåpne senter, Nammane, ved krisesenteret Rakshita og i fosterhjem. Her fikk barna et hjem, mat, medisinsk og juridisk hjelp og nødvendig terapi. Hybelhuset Navajeevana huset 48 unge kvinner, som nylig hadde avsluttet utdannelsen og kommet i arbeid.
- APSAs kriselindring- og responsprogram fokuserer på barn og fattig bybefolkning. Via krisetelefonen ble 144 barn reddet ut av krisesituasjoner og mottok støtte og omsorg.
- Tolv spesielt sårbare barn som var utsatt for grov forsømmelse på grunn av foreldres alkoholmisbruk ble hentet ut og plassert i barnehjem drevet av det offentlige.
- Etter at en kartlegging avslørte at et spesielt slumområde helt manglet førskoler, klarte APSA å få myndighetene til å skaffe til veie et egnet lokale og ansette en lærer, og nå er førskolen i god drift.
- Barn i fattige familier ble motivert til å gå på skolen. De som hadde falt ut av skolesystemet ble tatt inn igjen, og stipendordninger og tilgang til offentlig støtte gjorde at også fattige jenter begynte på skolen.
- Ved APSAs Drømmeskole var det 151 elever. Ved yrkesskolen var det 94 elever, og 68 fikk seg jobb i løpet av året. I tillegg sørget APSA for opplæring i service på mobiltelefoner for 20 ungdommer, og 24 fikk sykepleieopplæring.
- I de fire nye bydelene og i 50 nye "selvhjelpsgrupper" ble det informert om rusavvenning og rehabiliteringsprogram gjennomført. Med støtte fra lokalsamfunnet ble 42 barn og voksne sendt på rusavvenning i behandlingsinstitusjoner. Det ble arrangert egne kurs for kvinner om alkohol og svangerskap, og APSA ga støtte til en helseforskningsinstitusjon for at den skulle gjennomføre en undersøkelse for Verdens helseorganisasjon om stoffmisbruk blant skolebarn og barn som har falt ut av skolen.
- Talsmanns- og ombudsrollen ble ivaretatt, ofte med barns egen deltakelse, for å fremme barns rett til skolegang og å motivere familien til å sende barna på skolen. Barnerettigheter ble tatt opp med rektorer i offentlig skole for å heve kvaliteten på undervisningen. Radio og fjernsyn ble brukt for å fremme barnerettigheter, blant annet om hvordan barn utnyttes til tigging og om at rett til utdanning er gitt i loven.
- Sosialisering og handlemåter er "pensum" på Nammane (barnehjemmet), Drømmeskolen og yrkesskolen. Slik lærer barn og ungdom å veie for og imot og ta fornuftige valg.

Kvinner og likestilling

- Kvinners læring og mestring sto i fokus på flere måter gjennom året. Helseaspektet var svært viktig og kvinner lærte om ernæring, svangerskap og barsel, spedbarnspleie, sykdomsforebygging og psykisk helse. Lederskapsopplæring for hushjelper og andre uorganiserte, kurs i enkel hjemmesykepleie, sykurs og datakurs ble gjennomført, og det ble ordnet med lærlingplasser. Det ble dannet 52 nye selvhjelpsgrupper slik at fattige kvinner i slummen skulle få tilgang til mikrokreditt. Nesten 1100 kvinner fikk tilgang til gruppelivs- og ulykkesforsikringer.
- APSAs prosjekt ASARA (i Hydrabad) tar sikte på å forhindre vold i hjemmet og gir støtte til ofre for slik vold. Kvinner i prosjektet har startet en egen organisasjon Tilgang til mikrokreditt og kurs i å klare seg selv har gitt fattige kvinner en mulighet til å erstatte inntektstap som skyldes alkoholmisbruk, og bidrar til barns rett til en god oppvekst. Ved å påpeke overfor myndighetene at butikker med subsidierte varer ikke ble drevet etter hensikten, har disse kvinnene selv overtatt driften av fire slike butikker.
- Gjennom å tilby kurs i rusforebygging og rehabilitering er APSA med på å styrke lokalsamfunnet og oppmuntre folk som trenger støtte til å søke hjelp. APSA tilbyr også kurs for spesielle målgrupper, for eksempel gravide om virkningene av alkohol på fostre, eller for gatebarn om sniffing. Tungt rusmisbruk blant foreldre fører gjerne til omsorgssvikt, og APSA sørger da for alternativ plassering av barn med samtykke fra både foreldre, lokale myndigheter og ikke minst barnet selv.
- APSA har bygd opp sterke, lokale organisasjoner, ungdomsorganisasjoner, barneklubber og selvhjelpsgrupper for kvinner for å styrke slumbefolkningen til å foreta positive endringer i livene sine og skaffe dem fulle borgerrettigheter. Jevn kontakt mellom disse organisasjonene og myndighetene er kommet i stand på APSAs initiativ, med valgte representanter som er med på å sikre økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter.

CWC – The Concerned for Working Children

- *FNs barnerettighetserklæring, artikkel 12* (barns rett til deltakelse) ble behandlet på nytt med tanke på å få medlemslandene til å gjennomføre dette punktet. CWC ble invitert til å delta i et ekspertgruppemøte for å diskutere dette og er svært fornøyd med at flere av innspillene deres ble tatt inn i kommentarene til artikkelen. Det betyr at også marginaliserte barn har rett til å delta i saker som angår dem.
- *Desentralisert demokrati.* CWC tok initiativet til en folkebevegelse mot en foreslått endring i lovverket som ville ha fratatt de lokale myndighetene (*panchayats* = kommunestyre) mye av makten til fordel for sentrale myndigheter. Så langt har man forhindret at lovforslaget er blitt behandlet i folkeforsamlingen, og kampen fortsetter.
- *Barn og myndighetene.* CWCs møter med kommunalministeren i Karnataka (delstaten der CWC holder til) har ført til at delstatsregjeringen fortsatt tar ansvar for å kurse voksne kommunestyremedlemmer i hvordan gjennomføre barnekommunestyremøter og følge opp beslutninger som blir tatt der. CWC sammenkalte to allmøter i Mysore-distriktet der lokalbefolkningen, kommunestyrerepresentanter og barn møtte opp. Sivilsamfunnsgrupper i Karnataka har også med barn, og andre stater begynner nå å forstå betydningen av dette og ta etter. Det har vært diskusjoner med den nasjonale statsråden, som vil videreføre ideen om barnas kommunestyre til nasjonalt nivå. Den pågående diskusjonen har ført til at sentralregjeringen har bedt om et formelt dokument om hvordan systemet med barnekommunestyre er lagt opp. Det ble gjennomført 44 barnekommunestyremøter med i alt 16 585 deltakende barn i 2009.
- *Påvirkning mot politiske partier.* I arbeidet med desentralisert beslutningsmyndighet har CWC oppdaget flere sider ved saken og dermed arbeidet mot politiske partier for å få dem til å inkludere barn og underprivilegerte samfunn i sine programerklæringer. Det er også sørget for kontakt mellom de politiske partiene og tilflyttede, fattige slumfamilier (migrantmiljøer) i byene slik at de får fremmet sine saker.
- *Politiske spørsmål knyttet til migrantmiljøene.* Bygningsarbeiderforbundet protesterte med hjelp av CWC mot å bli strøket av stemmerettslistene. Både media-protester og presseomtale bidro til at migrantene fikk støtte fra lokal-samfunnet. Barn og voksne fra migrantfamiliene fikk delta på helseleirer organisert av CWC. Det er 400 medlemmer i migrantforbundet, og 340 av dem mottok arbeidskort, som gir dem tilgang til helsetjenester og rasjoneringskort. Det er en prosess på gang for å få Karnatakas høyesterett til å avskaffe muligheten for å nekte migrantarbeidere å danne sitt eget forbund.
- *Sadbhavana.* Hinduistisk fundamentalisme har i det siste gitt dramatiske utslag. Blant annet har kvinner som har vært på barer eller utesteder blitt slått, og kirker har blitt utsatt for hærverk og ødeleggelse. For å motvirke dette har CWC tatt initiativ til et harmoniseringsprogram - *Sadbhavana*. I mer enn 35 landsbyer er det holdt møter med over 1000 deltakere.
- *Alkoholstudie.* Det å samle inn informasjon om alkoholbruk i en landsby kan innebære en viss risiko. Barn fra tre kommuner bestemte seg for å gjøre det likevel. De har kartlagt

- og laget et kart over utsalgssteder for alkohol. Det inkluderte templer, skoler, veier, bussholdeplasser og andre steder.
- *Barnearbeid.* CWC gjennomførte en undersøkelse om lovverk, politikk og strategier som myndighetene anvender for å avskaffe barnearbeid og hva slags betydning dette har for dagens barnearbeidere. Deltakerne i undersøkelsen var barnearbeidere, barn som var ”reddet fra farefulle situasjoner”, barn i offentlige og private institusjoner, aktivister, beslutningstakere og offentlige funksjonærer. Arbeidet med undersøkelsen pågår fortsatt.
  - *Namma Bhoomi.* Ressurssenteret Namma Bhoomi hadde 61 lærlinger og 47 elever som vil fullføre yrkesutdannelsen i 2010-2011. Senteret hadde 4500 gjester, og det ble arrangert leirer og kurs med temaer som likestilling, helse og kunst. Det ble sendt inn søknad om å bli anerkjent som del av det nasjonale ”åpen skole”-systemet.
  - *Bhima Sangha.* Dette er en barnearbeiderfagforening. I løpet av året ble to merkedager feiret: Barnearbeidsdagen og 20-årsdagen for barnerettighetskonvensjonen. Foreningen arrangerte debattmøte om saker som angår barnearbeidere, i den hensikt å fremme barns rettigheter. Tidligere medlemmer (nå medlemmer av ungdomsorganisasjonen) deltok sammen med barna, og i alt 160 deltakere var med på arrangementet.

Nepal

CWIN – Child Workers in Nepal

Majoriteten av nepalske jenter nektes grunnleggende rettigheter som retten til liv, rett til nok mat, helsetjenester, utdanning, beskyttelse mot vold, overgrep og utnyttelse og rett til deltakelse og en verdig barndom. Særlig ille er det for jenter fra fattige miljøer. Likevel ser vi en enorm styrke og stort potensial hos jenter og unge kvinner. Dette er en ressurs som er grovt undervurdert.

Mange barn drar hjemmefra på grunn av fattigdom, mangel på skolegang og oppløste familier for å få seg jobb og et bedre liv. De havner i storbyene og som regel i ekstremt vanskelige kår. Uten familie er de mye mer sårbare i krevende bymiljøer.

Alkoholbruk i familien er utpekt som en av de viktigste årsakene til vold, særlig mot kvinner og barn, også i Nepal. Voksnes bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler har stor betydning for barnas helse, utdanning og trivsel. Mange barn blir også rusmisbrukere som flukt fra et strevsomt liv.

CWIN Balika (krisesenter for jenter)

- Balika-programmet er omfattende og strekker seg fra politisk påvirkningsarbeid til innsats på grasrota. Målgruppen er jenter i krise: gatejenter, jenter i slummen, ofre for sexovergrep, jenter i slavelignende arbeidsforhold, ofre for familievold og trafficking og jenter som på ulike vis har vært dratt inn i den væpnede konflikten i landet. Jentene henvises til Balika av politiet, humanitære organisasjoner, krisetelefonen og feltarbeidere.
- I 2009 gjennomførte CWIN holdnings- skapende kampanjer i samarbeid med forskjellige nettverk og organisasjoner i ti distrikter. Det ble satt søkelys på jenters situasjon og rettigheter i forbindelse med Den internasjonale kvinnedagen, anti-trafficking-dagen og i en 16 dager lang kampanjeperiode om vold mot kvinner. I tillegg ble det arrangert kurs, seminarer og demonstrasjoner. CWIN var aktivt med i en nasjonal kampanje for å sikre at barnerettighetene ble tatt inn i Nepals nye grunnlov. En million tommelfingeravtrykk ble samlet inn blant barn og overlevert nasjonalforsamlingen. Kurs rundt om i landet samlet også deltakere fra rettsvesenet og politiet.
- I løpet av året fikk 200 jenter opphold på Balika-hjemmet med psykososial terapi, legebehandling, juridisk støtte og opplæring, blant annet om hvilke rettigheter og ansvar de hadde. CWIN har bygd opp et godt nettverk med andre organisasjoner som driver barnehjem. Under oppholdet deltar jentene også på utflukter og turer, de deltar på festivaler og feiringer og er med i tegne- og malinggrupper og sang- og dansegrupper.
- Fra Balika-hjemmet blir mange av jentene overført til mer permanente barnehjem når det er nødvendig. Frivillige deltar i arbeidet på Balika-hjemmet. Balika-programmet gir også utdanningsstøtte til over 600 gutter og jenter, og det er et eget opplegg for unge jenter fra slummen der målet er å gjøre dem sterke, lære dem å beskytte seg selv og bli aktive deltakere i samfunnet. Jentene er organisert i et eget forum.

- Etter påvirkning av utstrakt lobbyvirksomhet vedtok folkeforsamlingen loven om vold i hjemmet. Nasjonal handlingsplan mot trafficking er revidert, og CWIN ble utpekt som høringsinstans og ga sitt innspill. CWIN var med og organiserte markeringen av Beijing +15 (15 år etter den store kvinnekonferansen) og fikk dermed høyt fokus på jenter i de 12 aksjonsforslagene. Det er utarbeidet planer for oppfølging av Beijing-handlingsplanen og tusenårsmålene.
- CWIN ga et tilbud til unge jenter i den fjerntliggende vestlige regionen, som er den mest tilbakestående regionen i landet når det gjelder diskriminering av jenter. 200 jenter deltok i et kursopplegg om ungdom og helse og kvinners rettigheter. Som et resultat ble det opprettet et ungdomsforum for å fremme rettighetene. Også gutter ble oppfordret til å bli med i forumet.
- Unge jenter deltok også i kurs om likestilling og kurs for unge ledere. Fire av dem er selv blitt kursledere. Et medlem av ungdomsgruppen i Katmandus slum er valgt som ungdomsrepresentant for Sør-Asia. Hun har holdt flere kurs for jevnaldrende i sitt eget slumområde og for jenter på Balika-hjemmet.
- Etter å ha deltatt på holdningsskapende seminarer har representanter for rettsvesenet og politiet blitt oppmerksomme på internasjonale overenskomster og nepalsk lov og rettspraksis når det gjelder barn og særlig jenter og har vist seg villige til å støtte jenters rettigheter.
- 540 jenter har fullført skolegang ved hjelp av Balika.
- Deltakere på den andre nasjonal-konferansen om yrkesaktive jenter leverte en 15-punkts erklæring til lederen i folkeforsamlingen ("stortings-presidenten") som et bidrag til den nye grunnloven.

- Lederen for folkeforsamlingen lovet å ta med barns rettigheter i arbeidet med den nye grunnloven.

Yrkesopplæring

- Yrkesopplæringscenteret til CWIN (Self Reliance Centre) retter seg mot ungdom opp til 21 år med vanskelig bakgrunn, for eksempel gatebarn, bortkomne barn, barn med HIV og barn uten familie. Senteret gir grunnopplæring innen ulike håndverk og yrkesfag og forsøker å skaffe jobber etter endt kurs.

- Ca 200 ungdommer fikk opplæring i 2009 og mange startet egen bedrift.
- Etter endt opplæring blir mange medlemmer i ungdomsforumet som deltar i et nettverk av lignende organisasjoner med ungdoms deltakelse på agendaen. Forumet organiserer skolehjelpgrupper der 120 elever ble undervist av åtte nyutdannede fra CWIN mot en liten avgift, som igjen gjør det mulig for "lærerne" å ta videre utdannelse.
- Et viktig resultat er folkeforsamlingens vedtak om en egen ungdomspolitik, tilskyndet av god lobbyvirksomhet fra blant annet CWIN.
- CWIN ungdomsforum er styrket og jobber godt. Fire medlemmer er selv blitt kursledere.

- Unge mennesker har fått en ny mulighet til videreutdanning gjennom skolehjelps-prosjektet. Likeledes har 120 vanskelig-stilte barn fått god opplæring om barns rettigheter og vet hvor de skal henvende seg dersom de blir utsatt for overgrep.

Rusgifter og utvikling

- CWIN jobber spesielt med programområdet Rusgifter og utvikling (ADD = Alcohol and Drugs in Development). Det drives lobbyaktivitet for å få inkludert helseaspektet i den nasjonale tobakksloven, både gjennom møter med politikere og beslutningstakere, deltakelse i høringer og i anti-røykegrupper osv.
- Det holdningskapende arbeidet om rusmisbruk og HIV/AIDS blant barn fortsatte. Medlemmer i ungdomsforumet og gateteatergruppen reiste rundt i landet og hadde forestillinger om alkohol, tobakk og HIV/AIDS. Arbeid i nettverk med likesinnede organisasjoner ble styrket.
- Lobbyvirksomhet og påvirkningsarbeid førte til godkjenning av en nasjonal tobakkplan i regjeringen. Planen skal senere behandles i folkeforsamlingen.
- Det ble dannet et nasjonalt alkoholpolitikkforbund (National Alcohol Policy Alliance – NAPA) under CWINs ledelse.
- Det ble utformet en felles overenskomst om sosial integrering og rehabilitering med tilslutning fra organisasjoner som arbeider med HIV/AIDS, narkotika og gatebarn.
- Tidligere gatebarn hadde gruppesamlinger og korte kurs for 400 jevnaldrende gatebarn med budskap om rusmisbruk og HIV. Femti gategutter ble henvist til ulike hjelpetiltak i Katmandu.

Dolakha

I det bratte terrenget under Himalaya nordøst for Katmandu ligger Dolakha-distriktet, der CWIN og FORUT har inngått partnerskap med en bondeorganisasjon kalt RDTA (Rural Development Tuki Association – kalt Tuki), etablert i 1991. Tuki er navnet på en tradisjonell nepalsk lampe, og organisasjonen tok lampens navn fordi Tuki-medlemmene er bønder som har fått opplæring og derfor er mer kunnskapsrike (mer opplyste) enn bønder flest, og at de skal spre kunnskapens lys for andre bønder. De spiller derfor en viktig rolle i utviklingen av jordbruket i sine lokalsamfunn. Tuki har 621 medlemmer fordelt på 388 menn og 233 kvinner. Alle medlemmene er bønder som har fått avansert opplæring om jordbruk og dermed er modellbønder i sine nærmiljøer.

Dolakha-prosjektet handler om utvikling av jordbruket, en bedre helsetilstand for kvinner og barn, lese- og skriveopplæring for kvinner, lokal ressurskartlegging og samfunnsplanlegging, bedre skoletilbud for barn og et tilbud om barnepass for små barn.

Jordbruk

- Feilernæring og underernæring er et problem i området og forbedringer i jordbruket med flere og andre typer avlinger skaper bedre inntektsgrunnlag for bøndene, og større ernæringsmessig variasjon. Tuki har introdusert frukt- og grønnsakdyrking. Nå står terrassene grønne i tider av året da det tidligere ikke var sesong. Her er det produksjon av blomkål, kål, poteter, gulrøtter, hvete og bygg i tillegg til de tradisjonelle produktene ris og mais. Nye fruktslag er epler, pærer, aprikoser, sitroner, mandariner og appelsiner.

Skrive- og leseopplæring og utdanning for kvinner

- 21 kvinnegrupper med 500 deltakende kvinner, har lært å lese og skrive, har lært metoder for å kartlegge lokale ressurser og planlegge hvordan man skal forbedre sine hjemsteder. De har også lært om helse og hygiene, og resultatet er at de har fått styrket sin selvtillit. Kvinnegruppene har laget eget undervisningsmaterieell, noe som har gitt større selvtillit gjennom erkjennelsen at også de med begrenset utdanning kan lage undervisningsmaterieell.
- I samarbeid med Namsaling Community Development Centre (støtte av Utviklingsfondet) har man lært metoder for å planlegge på landsbynivå.
- 150 barn under fem år fordelt på fem barnehager nøy godt av et pedagogisk miljø og fikk næringsrik mat.
- 20 skoler ble vedlikeholdt og utstyrt med møbler og det ble bygget adskilte toaletter for gutter og jenter.
- Gjensidig læring blant rektorer samlet i nettverk.

Helse

- Foreldrene til 150 barn lærte om utviklingen hos små barn
- Fokus på forebyggende helsetiltak, herunder svangerskap og fødsel og førstehjelp i kvinnegruppene.
- Alle fem helsestasjoner ble utbedret og utstyrt for å kunne gi et bedre tilbud til befolkningen.
- Førstehjelpsutstyr tilgjengelig på alle skolene
- Vannforsyningen, også drikkevann, er bedre.

Rusgifter og utvikling

Prosjektet *Rusgifter og utvikling (Alcohol, Drugs and Development, ADD)* er FORUTs profilprosjekt. Gjennom forebyggingsaktiviteter integrert i FORUTs prosjekter, kunnskapsutvikling, forskning, internasjonalt nettverksarbeid og politisk påvirkning bidrar FORUT til å ta opp rusproblemer som et utviklingsspørsmål.

2009 har vært et viktig år for det globale alkoholpolitiske arbeidet. Verdens Helseorganisasjon har over et par år forberedt en global alkoholstrategi som etter planen skal vedtas på Verdens Helseforsamling i mai 2010. Etter at WHO har gjennomført rådslag med medlemslandene, frivillige organisasjoner og industrien, foreligger det ved utgangen av 2009 et veldig godt strateginotat. Gjennom GAPA (Global Alcohol Policy Alliance) har FORUT bidratt til samordning av frivillige organisasjoners innsats i prosessen og drevet et utstrakt lobbyarbeid overfor nasjonale delegasjoner i Geneve. FORUTs partnere har vært holdt løpende orientert om prosessen og noen av partnerne har bidratt med påvirkning av sine respektive regjeringer.

Et av målene med ADD-programmet er å være en motvekt mot alkoholindustriens forsøk på å skaffe seg politisk innflytelse og å erobre nye markeder i utviklingsland. Denne utfordringen har blitt tydeligere i 2009, både gjennom WHO-prosessen og FORUTs arbeid i Afrika. Vi har avdekket at industrien har forsøkt å ta styring over alkoholpolitikken i 8-10 afrikanske land. FORUT har systematisk samlet dokumentasjon om dette og publisert artikler. Et viktig mål for ADD-programmet ble nådd da FORUT i desember 2009 fikk publisert artikkelen ”*Alcohol Policies out of Context*” i *Addiction*, det mest renommerte fagtidsskriftet på rusfeltet. Artikkelen har fått betydelig faglig og politisk

oppmerksomhet. Parallelt med dokumentasjonsarbeidet har FORUT gitt faglig veiledning til frivillige organisasjoner i land der industrien har vært aktiv. Dette har bidratt til å demme opp for industrien i flere tilfeller.

FORUT har i 2009 gjennomført det første året med Norad-støtte til flere forebyggingsprosjekter i Malawi. FORUT har gitt faglig og økonomisk støtte til en samarbeidsprosess mellom frivillige organisasjoner og myndigheter for å utvikle en ny alkoholpolitikk for Malawi. Arbeidet ledes av Drug Fight Malawi og inkluderer 15-16 store nasjonale nettverk, departementer og offentlige instanser. Det er blitt gjennomført en serie møter og konferanser, både for å skolere deltakerne i alkoholpolitikk og å utvikle en ny politikk for Malawi. Ved slutten av 2009 foreligger det et dokument som skal legges fram i rådslag med lokale myndigheter og organisasjoner i ulike deler av Malawi.

Andre år er fullført i forebyggingsprosjektet for jenter og unge kvinner som det malawiske speiderjenteforbundet (MAGGA) driver med støtte fra FORUT. Oppsummeringen fra 2009 viser at en har nådd ut til over 3.100 jenter i 54 lokale grupper rundt hovedstaden Lilongwe. Disse har blitt gitt opplæring i alkohol- og narkotikakunnskap og trening i å kunne bestemme over sin egen situasjon, også når det gjelder bruk av rusmidler. Som ledd i opplæringen lager jentegruppene forestillinger med sang, dans og rollespill som blir vist for lokalbefolkningen. Aktivitetene drives av unge kvinner som har fått instruktøropplæring av MAGGA sentralt.

Prosjektet ”Maskulinitet, alkohol og HIV/AIDS” er blitt videreført av Kirkens Nødhjelp Malawi i samarbeid med FORUT. Lokale kirkesamfunn i to

distrikter har startet lokal mobilisering av menn til å endre skadelige mannsroller. I april 2009 var justisminister Knut Storberget og tre av hans medarbeidere FORUTs gjester i Malawi. De fikk innføring i arbeidet med å endre mannsroller og se hvordan de lokale MAGGA-gruppene presenterer sitt budskap.

FORUT samarbeider med Blå Kors Norge om et opplæringsprogram i kunnskapsbasert alkoholpolitikk. Prosjektet finansieres av innsamlede midler fra TV-aksjonen i 2008. Et kursopplegg er utviklet i samråd med en gruppe av internasjonalt anerkjente alkoholforskere, og i november 2009 ble det kjørt prøvekurs i Malawi og Botswana. Etter et tredje kurs i Namibia tidlig i 2010 vil kursopplegget bli revidert og tilbudt for bruk i større skala. Kursopplegget viser seg å være veldig relevant for land i det sørlige Afrika og treffer målgruppene på en god måte.

ADD-programmet har i 2009 produsert nytt materiell for å dokumentere rus som et utviklingshinder. Tre hefter er blitt skrevet av Professor Diyanath Samarasinghe fra Sri Lanka; et om fattigdom og alkohol, ett om uregistrert alkohol og ett om strategier for å forebygge alkoholproblemer lokalt. Vi har dessuten samarbeidet med IOGT-NTO om en publikasjon som tekker opp sammenhenger mellom alkoholbruk og vold. Den er foreløpig publisert på svensk, men kommer i en engelsk utgave i 2010.

På slutten av året ble det igangsatt et faglig utviklingsarbeid for å dokumentere rus som en trussel for barn og unge i utviklingsland. Vi har kombinert dette faglige arbeidet med utprøving av en ny måte å gjennomføre den årlige ADD-konsultasjonen på. Skype-konferanser og e-post har vært brukt som metode for å

involvere alle FORUTs partnerorganisasjoner i prosessen. Det vurderes som veldig vellykket, både fordi det har framskaffet mye verdifullt materiale og fordi det har fungert å kommunisere på denne måten med en gruppe på 12-14 deltakere i flere verdensdeler.

Det har i 2009 kommet ny og svært viktig dokumentasjon på sentrale alkoholpolitiske områder. Det er laget en forskningsbasert oppsummering av forbindelsen mellom alkohol, HIV/AIDS og tuberkulose, og WHO har ferdigstilt en ny beregning av "verdens sykdomsbyrde", som har gitt alkohol en enda sterkere rolle som risikofaktor for sykdom og død. Dette er to av mange eksempler på materiale som FORUT har tatt i bruk og som er blitt formidlet til våre samarbeidspartnere, blant annet via konferanser og foredrag, hjemmesidene www.add-resources.org og ADD Bulletin.

FORUT deltar i oppstart av en norsk avdeling av MenEngage, det globale nettverket for organisasjoner som jobber med å engasjere menn i å endre menn og mannlige kjønnsroller. Dette er et satsingsområde for FORUT i og med den nære koblingen mellom maskulinitet, fyll, risikabel sex og vold mot kvinner og barn.

Kampanjer

Barneaksjonen "Omis får nye venner" hadde fortsatt god oppslutning med 1476 påmeldte barnehager, selv om det var annet år av aksjonen. Til gjengjeld var det lagt mer arbeid i oppdatering. I snitt samlet disse inn kr 4937 pr barnehage. Deltakelsen i barneskolen er ikke like overveldende. Det deltok 166 skoler, men til gjengjeld hadde de et gjennomsnittlig innsamlingsresultat på kr 6198. Gjennomsnittsinntakningen gikk noe ned i forhold til året før, noe som antas å skyldes svineinfluensaen. I perioden da aktiviteten er størst for barneaksjonen, var det mange barn som var hjemme på grunn av influensaen.

Geirr Lystrup var sterkt medvirkende i opplegget og laget sin tredje CD med barnesanger for FORUT. Han fortsatte sin turnévirkosomhet og var en utmerket FORUT-ambassadør overalt hvor han opptrådte. Som eksempel kan nevnes at da han var medvert i NRKs distriktsradio for Hedmark og Oppland, inviterte han Morten Lønstad med i studio.

Barneaksjonen gir positive ringvirkninger. Lokalaviser over hele landet møter opp på foreldre kafé, basarer og forstillinger og rapporterer fra arrangementene og barnas innsats. Musikksamarbeidet med Geirr Lystrup har gitt aksjonen et oppsving og bidratt til økt påmelding.

Det forberedende arbeidet til den nye barneaksjonen "Indrani og Drømme-skolen" ble påbegynt.

Skoleløpet

ble markedsført i åtte fylker. Det arrangeres i samarbeid med Namibiaforeningen til og med 2010. Dette er en enkel kampanje med et enkelt

informasjonsopplegg der hensikten er at skolen skal sette av en dag til et løp. Hver kilometer eller runde som elevene løper er sponset med en avtalt sum fra foreldre, besteforeldre, naboer osv. Det var 37 deltakende skoler med en gjennomsnittlig innbetaling på 22 190 kroner pr skole. Dette er en meget god inntjening, og Skoleløpet er absolutt verdt å satse på som kampanje for å bedre posisjonen i skolen.

FORUT-partner

er FORUTs faste givertjeneste med et medlemstall på rundt tusen personer. Den gir et årlig bidrag på ca 1,3 millioner kroner.

FORUT Prosjektpartner

består av bedrifter, skolenettverk og privatpersoner som gir et større, årlig tilskudd til FORUT. Samlet tilskudd i 2009 var på 340 000 kroner.

FORUTs nettbutikk

ble lansert høsten 2008 med salg av varer fra barneaksjonen. Sent på høsten 2009 ble den enkle skjemaformen omgjort til en reell nettbutikk med handlekurv og betaling over nettet. Det ble sendt ut fakturaer for snaut 60 000 kroner, et beløp som må vokse betydelig for å være interessant. Nettbutikken vil gradvis bli utvidet og bedre markedsført.

Julekampanje

FORUT fikk oppdraget med å administrere IOGT og Juventes julekampanje og sendte ut brev med til-og-fra-klistrelapper til ca. 31 000 adressater. Overskuddet som ble fordelt mellom de tre samarbeidspartnerne var tilfredsstillende, og det ligger et stort potensial i adresselistene, som nå er ajourført.

Informasjon

FORUT-nytt

FORUT-nytt er et magasin med fire utgivelser i året. Det var ingen endringer av layout eller utsendelse av bladet i 2009. Innholdet omfatter presentasjon av FORUTs engasjement i samarbeidslandene, situasjonen i de enkelte land, programområdene, bistandsfaglige spørsmål og kampanjene. Opplagstallet er 13 000.

En ekstrabevilgning fra Norad gjorde det mulig å gjennomføre en leserundersøkelse. Synovate sto for undersøkelsen, og resultatet var positivt.

Nettsiden

www.forut.no brukes til nyhetsformidling, profilering av FORUT, nettbutikk, kampanjeaktiviteter og presentasjon av hele virksomhetsområdet. Det ble registrert et snitt på 15 558 besøk pr mnd (en økning fra 11 500 i 2008) med en topp i september og oktober på henholdsvis 21 357 og 23 012 besøk (barneaksjonens mest intense periode).

Studiatur

til Nepal fant sted 1. – 9. oktober med en gruppe på seks inkludert reiseleder. Deltakerne var vinnere som var trukket ut i barneaksjonen og blant FORUT-partnere.

Nord/sør-seminar

ble arrangert i forkant av årsmøtet med drøyt 60 deltakere. Tittelen var "Herre og trell" og handlet om kjønnsbasert vold, mannens roller og muligheten for å bryte ut av dem. Forelesere var blant annet justisminister Knut Storberget og mannsforsker Jørgen Lorentzen.

FORUT har vært på besøk i lag, organisasjoner og foreninger, på skoler og i barnehager og snakket om ulike temaer med tilknytning til arbeidsfeltet vårt.

Nord/sør-forum Innlandet arrangerte tre møter (Elverum, Gjøvik og Hamar). Jorid Almås ble valgt til styreleder.

Presse og media

Informasjonsavdelingen er naturlig med i barneaksjonen, blant annet ved å legge ut stoff på nettsiden, sende informasjon til presse og media og svare på henvendelser. Det ble sendt ut pressemeldinger i forbindelse med utviklingen i Sri Lanka, arrangementer, intervju tips og kampanjer.

FORUT fikk gratis reklameplass i TV2 under de "reklamefrie dagene" i påsken og julen.

Administrasjonen

Ved inngangen til 2010 har FORUTs hovedadministrasjon 16 faste stillinger. To av de ansatte har sitt arbeidssted på FORUTs Oslo-kontor.

Som en konsekvens av den nye Norad-avtalen, har utenlandsavdelingen blitt utvidet med to nye stillinger.

Tre personer er i permisjon ved inngangen til 2010. To personer er ansatt i vikariater. Den tredje stillingen er ikke erstattet. I 2009 gikk en person av med avtalefestet pensjon (AFP) og ble erstattet med en ny fast ansatt.

En person var innleid noen måneder på våren og høsten for å lede ringeteamet som markedsfører FORUTs barneaksjon.

En person i serviceavdelingen har vært sykemeldt hele året, og det har vært innleid vikar fra Manpower i hans sted.

Likestilling

Administrasjonen består av ni kvinner og syv menn. Ledergruppen består av tre menn og to kvinner. Det er generelt høy

bevissthet om likestillingsspørsmål i administrasjonen.

HMS-arbeidet

(helse, miljø, sikkerhet) har hatt kontinuerlig fokus både på det psykososiale og fysiske arbeidsmiljø. Lokaltetene ved hovedkontoret er av god kvalitet når det gjelder arbeidsplasser, lys og ventilasjonsmuligheter, og det legges vekt på godt renhold og fysisk tilrettelegging. Det er utarbeidet en egen HMS-perm, og det er valgt et verneombud.

Langtidssykemeldte følges tett opp i tråd med lover og regler. Sykemeldte inviteres til sosiale sammenkomster og vises omsorg og omtanke både fra ledelse og medarbeidere. Arbeidsmiljøet preges av medarbeidere som støtter hverandre.

Det legges vekt på god intern informasjonsflyt gjennom ukentlige kontormøter der alle ansatte blir informert om det løpende arbeidet i alle avdelinger. En gang i måneden er det utvidet møte med intern kompetansedeling.

Et utvalg ansatte i februar 2009

FORUTs administrasjon pr 31.12.2009

			
Generalsekretær Morten Lønstad	Økonomi- og adm. leder Lill Jørgensen	Utenlandssjef Ståle Stavrum	Kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun
			
Informasjonsleder Ellen Bjølseth	Prosjektleder Øystein Bakke	Int. programkoordinator Jorid Almås	Int. programkoordinator Dag Endal
			
Personalsekretær Marit Fjeldstad	Administrasjonssekretær Jan Blom-Jensen	Int. programkoordinator Tord Steiro	Int. programkoordinator Trine Sveinhaus
			
Kampanjekoordinator Gry Thorleifsen	Kampanjekoordinator Elisabeth Bratås	Kampanjekoordinator Brita Staal	Leder serviceavdeling Bjørg Astri Slettum